

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 18 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 115.

V Ljubljani, v petek 21. maja 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 20. maja.

Raznoterosti.

V današnji seji odgovoril je voditelj kupčijskega ministerstva na več interpelacij, med drugimi tudi zaradi razrušenja obravnav med Avstrijo in Rumunijo glede trgovinske pogodbe. Potem je bila sprejeta postava glede odpisovanja zemljišnega davka v tretjem branji; dalje je zbornica pritrdila nasvetu imunitetnega odseka, da se privoli v sodnijsko preiskavo zoper dr. Engelna zaradi žaljenja časti.

Bilo je okoli poludneva, ko se je pričela splošna obravnava o zakonu glede zavarovanja delavcev proti nezgodam. Zoper postavu se je oglasilo sedem, za njo pa deset govornikov, med njimi tudi poslanec Klun, ki se je, kot ud obrtniškega odbora, s to rečjo temeljito pečal. Ne vé se pa še, koliko govornikov bode govorilo; nekteri menda menijo, da naj bi govorili na vsaki strani samo trije, toda prav bi bilo, ko bi se pripustilo več govornikov, ker je ravno ta zadeva silno važna.

Kontrolna komisija.

V kontrolni komisiji za državni dolg je bil te dni nastal nek razpor, in sicer zaradi neke graje finančnega ministra, kteremu se je v poročilu omenjene komisije očitalo, da ni prav, delati majhne dolgove in jih potem plačevati iz blagajničnih gotov. To očitje je bolelo finančnega ministra, ki je bil menda že namenjen, odložiti ministerstvo. Toda včeraj je komisija izrekla, da je dotično očitje le vsled neke pomote dotičnega poročevalca prišlo v poročilo. Liberalna uda kontrolne komisije, barona Königswarter in Doblhoff, sta tej izjavi oporekala in izstopila iz komisije. Vsled te odpovedi bila sta kot uda v kontrolno komisijo poklicana za gospodsko zbornico Hauswirth, za zbornico poslancev pa poslanec Klun, ki je dotični poziv prejel že danes s pristavkom, da nemudoma prevzame to poslovanje.

Govor g. posl. Poklukarja

v državnem zboru dne 13. maja 1886 o odpisovanju zemljišnega davka.

(Dalje.)

Gledé odmere davka se niso nikake pomenljive spremembe nasvetovale, pač pa je pozneje počilo vprašanje za pričkanje sposobno. Šlo je za določitev, za koliko časa naj bode odpis davka veljaven pri škodah, ki trajajo več nego leto dni. Po mojih mislih je tukaj merodajna postava po vsem svojem smislu, kakor je predložena in pač ni dvoma, da, če se škoda razteza še v drugo leto, se mora tudi davek še za bodoče leto odpisati.

Za izgled se mi je navajal vinograd, kjer toča trte tako zdela, da niti v bodočem letu ne morejo roditi. Če je to tako, se pač vlada ne bo dolgo pomišljala in si bo postavu tako tolmačila, kakor bo kmetu na korist, da se mu bo namreč odpis davka tudi še za prihodnje leto podaljšal.

Nekoliko daljše razprave vdeležili smo se tudi pri § 6, kjer smo še novo alinejo sprejeli za drugo alinejo. V tistem se je pismena objava izrečno za pristojljivo določila. Ob enem se je pa tudi določilo, da se dnevi, ki med objavljevanjem tekó, ne štejejo v obrok. Vendar se pa v tem oziru v odseku nismo popolnoma zjediniili; od ene strani se je posebno povdarjalo, da bi bilo dobro, ko bi se obrok podaljšal, kar mislim, da ni povsem nevtemeljeno, ako se oziramo na gorjance in na njih raztreseno posestvo, kakoršnega po gorah navadno nahajamo. To je v tem slučaju še posebno potrebno, da se mu namreč obrok za objavo škode podaljša, ker gorjanec dostikrat pravočasno napravljene škode niti pregledati ne more zaradi preveč raztresenega posestva. Pač vam bode tak posestnik nekaj slišal, da je tu pa tam toča pobila, zvé pa še le čez dva ali tri dni, da so tudi njegovi deli poškodovani. To se pa še prav posebno z vinogradi viema. Kakor so vinogradi sami ob sebi imenitni, se vendar le dostikrat zgodi, da napravljene škode dotični lastnik zaradi prevelike

oddaljenosti niti pravočasno ne zapazi ne. Gledé stroškov, kateri naj bi bili po mnenju g. predgovornika v zvezi s pismenimi objavami, moram pač reči, da je gospod pretiraval.

Nadjam se, da se bo v takih slučajih v vsaki občini vsaj po eden človek nahajal, naj že bo taisti župan, učitelj ali pa župnik, ki bo tako sumarično objavo — drugačnih tako ni potreba — o škodi gosposki objavil in to za vsakega brezplačno. Če jo takoj prvi pošti izroči, je korist že jako obilna. Da stroškov pri tem občina ne more imeti nobenih, se pač samo ob sebi razume.

Pri § 8 izpustili smo alinejo 3, ker bi bila taista posestnikom več na škodo, kakor pa na dobiček.

§ 9 pečá se z izvolitvijo izvedencev in zaupnih mož in sem v tem smislu svoje mnenje že poprej razložil gledé želje, katero sem vladi razodel.

Ne ostaja mi toraj nič več družega, kakor površno se še na nekatere opazke gospodov predgovornikov ozreti, kolikor se to namreč že ni zgodilo. Vendar se bom pa sedaj družega reda držal. Ako se ne motim, je gospod glavni govornik ves svoj ogenj združil proti predlogu, kterega je pobijal, češ, da posestniki nimajo pravice iz škod v alineji 4 navedenih zahtevati odškodnine, oziroma tirjati odpis davka. To je bila pa ravno točka, s katero sem se največ pečal, in s katero dalje pečati se ne smatram za potrebno. Drugi gospod predgovornik je bil pa gledé alineje 4 nasproti prvemu svojemu tovarišu že zdatno bolj zapet; on je le pogojno obljubil, kar je gosp. poslanec Zallinger za predlog sprožil in se je dalje proti predlogu oglašil, ki ga je objavil gosp. prvi govornik — „za“.

Kar se tiče sicer jako previdno izrečenih očitaj g. poslanca Sieglina, kakor bi se do sedaj ne bilo dosti oziralo na škodo po vremenskih nezgodah, sem se tudi še poprej z njimi zadosti pečal, kakor sem tudi že dostojno osvetil odpustke na davku v Auerspergovu dóbi.

Le ena točka je, kjer se vjemajo poslednji protigovorniki s poslancem Sieglinom gledé odpustka ali odpisa na zemljiškem davku, iz kterega se v

LISTEK.

Levograška povest.

Spisal Václav Beneš-Třebizský.

(Dalje.)

Ročice dekličine oklepale so se krepko Vetrovčevih nog in usta bila so še na pol odprta, kakor bi hotla vnovič še žalostneje vsklikniti.

V sobi je bilo h krati tiho, kakor bi se v vseh navzočih strdila kri.

„Ta kri se bode strašno maščevala nad vami! Ko bi bili prej zgubili življenje, morda bi bila krivda nad vami tukaj in tam! — Toda ta kri je nedolžna, to življenje angeljsko. — Za to dete morate biti kaznovani!“

Zeman Vetrovec je govoril z glasom podobnim gromu, kedar bije ob skale Vltavske udarec za udarecom.

Zeman se je zdaj priklonil k deklici ter jo vzel v naročje.

Ubožica že ni več dihala.

„Jirička mila! — Dete drago! — S teboj zgubljena je za-me vsa sreča, vse mirno življenje!“

Toda, tišina, ki je zavladovala po sobi, ni trajala dolgo.

Pater admonitor se je vzdramil najprej, in od vseh prvi motil to tihoto.

„Gospod, zadnjič te pozivljam! — Tega nesrečnega dogodka bi ne bilo, ko bi Ti . . .“

Mož v črni obleki je umolknivši pokazal na deklico v naročju Vetrovčevem.

„Premagan si bil! — Vpirati se, ne pomaga nič!“

„Vdaj se njim, gospod Jan, res ne kaže, da bi se dalje vstavljal. — V imenu tvojega očeta ti tako naročam! — Naša pota se še srečajo, se morajo srečati.“

Vetrovec govoreč te besede sedel je na klopi z Jiričko v naročju in ganil se ni nič. Le obličje njegovo kazalo je izraz, kakoršnega bi najizurnejši slikar ne mogel ponarediti s čopičem na platnu. Vsaka poteza na gubastem obrazu je tako rekoč mlademu Harantu klicala: „Vzemi na-se, sin, kačjo kožo, da jih lažje prekaniš, a ne pozabi najprej strupa, da jih moreš pičiti, kedar se bodo ogrevali na prsih!“

„Pojdem s teboj, oče!“ rekel je čez malo časa Hanuš Harant.

„Ohranil si svojo dušo! Čast tebi Gospod na veke!“

Pater admonitor je v zahvalo sklenil roki.

„Ta brlog zažgite, da ne ostane kamen na kamnu!“

„Pojdem s teboj, gospod admonitor, toda le pod pogojem . . .“

Mož v črni obleki je uprl na cesarskega častnika svoje karajoče oči.

„Pusti ga, le pusti, naj dokončá svoje delo!“

Zdaj je spregovoril Vetrovec z glasom, s kakoršnim tuli veter, kedar piha v črni noči skozi najmanjšo razpoklino.

„Dovoli mi vsaj, da se smem posloviti od svoje sestrčine.“

„Tvoja sestrčina?“

„Hči po stricu umršem v pregnanstvu“, odgovoril je Harantovec patru admonitorju.

„Jak večna škoda ne za telo, marveč za njeno dušo!“

Pater admonitor je zopet sklenil roki.

„Mogla bi obvarovana biti!“

Zatem se je gospod Hanuš pripognil k deklici, ter ji pritisnil na nežno čelce dolg, zadnji poljub. A nikdo ni zapazil, da mu je Vetrovec naglo nekaj

sporočilu sklepa na doslednost, da bi vsled tega tudi občinske in druge doklade lahko odpadle. Prav posebno smo se pečali z vprašanjem, ali bi bilo na korist dotičnih poškodovancev, ali pa občine, če bi se tudi tukaj odpisi smatrali za dovoljene, če bi bil odpis zemljiškega davka sam dovoljen, ki je vendarle temelj vsem dokladam.

Ako bi se v tem oziru moral jaz izraziti, Vam po pravici povém, da se nikakor ne strinjam s konsekvenco, kakor si jo je predstavljal gospod poslanec dr. Polak. On trdi, da, če bi v občini, ktera ima sto prebivalcev, petdesetim toča pobila, ali slana vzela, in bi se jim zato potem nekaj davka odpisalo, ktere ga bi moralo potem ostalih deset nepoškodovanih za vse plačati. Tega nikakor ne morem potrditi, vsaj po tem ne, kolikor mi je do sedaj znanega o preliminiranju stroškov in dohodkov pri občinah. Saj je vendar jasno, kot solnce, da, če se kaj facega v kaki občini prigodi, da v resnici zaradi tega občino zadene deficit 1000 gld., ker ni dobila občinskih priklad. Kaj se pa zgodi s takim deficitom?

Tisti, ki niso bili poškodovani, ga sami tudi ne bodo plačali; pokrije se ali z ostanki prejšnjih let, če je občina premožna, ali pa se vzame nekaj na posodo, kar se v bodočih letih na primeren način povrne. Če bi bila pa škoda res že silno velika, prosi taka občina za podporo pri deželi, ali pa pri državi, kakor se je to že večkrat zgodilo. Nikdar se pa ni še primerilo, da bi bili morali primanjkljaj, ki se je po takih odpisih pokazal, tisti vplačati, ki niso bili nič poškodovani. Če se v takih slučajih država sama postavlja na stališče, s ktere ga priznava, da se poškodovancu odškodnina spodobi, je potem tudi dosledna dolžnost dežele in občine, da to poznate in odpis potrdite. Če je škoda velika, prizadeti odškodnino zaslužijo. Če pa ni velika, pa primanjkljaj sam na sebi ni velik, ker se škoda ne povrača z odpisi davkov.

Kakor vidite, bi nikakor ne mogel pritrditi temu, kar sta gospoda poslanca Siegl in dr. Polak razkladala. Če se posledice tega prikažejo, katerih vladni zastopnik nikakor ni potrdil in tudi sporočevalec jih ni sprejel v svoje sporočilo, tudi ne bo nobene škode. Občina si bo morala drugače pomagati, če ji je velik del poškodovan. Ona bode morala plačevanje pri nekterih nastavkih vstaviti, ali pa kaj na posodo vzeti, kar nikakor ni še največja nesreča, kajti dolg se bo na več let razdelil. Občani pa, ki so sami poškodovani, naj bi se ne smeli siliti, občinske doklade plačevati.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. maja.

Notranje dežele.

Ali je desničarski *železni obroč* še kaj trden, ali ne, pokazalo se bo sedaj-le, kedar pridejo na vrsto razna vprašanja, dotikajoča se državnopravne pogodbe z Ogersko. Take točke so: bankino vprašanje, sladkorno vprašanje, in več ali

manj tudi carinsko vprašanje. Vse so takega značaja, da ne zanimajo vseh avstrijskih narodnosti enako, ta bolj te, ona zopet bolj druge. V bankinem vprašanju so edini Čehi in Poljaki. Prvi kakor drugi zahtevajo vsak svojo glavno bankino ravnateljstvo v Pragi in Levorin. Slovenci tega ne moremo storiti, ker dobro vemo, da bi se nam smejali, če bi se zaradi tega oglašili. Pač pa bi nam bilo jako vstreženo, ako zopet dobimo bankovce, na katerih se bo tudi našemu jeziku veljava pripoznala. To je pa zopet točka, pri kateri bodo naši zavezniki nemško-konservativci hladni ostali; kajti njim je pač vse eno, ali naj bo na bankovcu poleg obligatne nemščine še kak drug jezik, ali ne. Sladkorno vprašanje zanima izmed Slovanov v prvi vrsti najbolj Čeha, kateri se z njegovim izdelavanjem pečajo; ostale Slované pa še le v drugi vrsti. Za carinsko vprašanje zanimali se bodo poslanci poljedeljskih pokrajin drugače, kakor oni obrtnijskih mest in krajev. Kakor smo že rekli, sedaj-le se bo pokazala prava jakost železnega obroča, ali je v resnici kaj vreden, ali le slučajno zvarjen.

Lansko leto že smo sporočali, da se na *Moravskem* zbirajo podpisi za pomnožitev poduka v krščanskem nauku na srednjih šolah. Dolgo je trajalo, preden so jih zadostno število skupaj dobili, a sedaj jih imajo. Na podlagi nabranih podpisov sestavila sta Brnski in Olomuški ordinarijat ulogo na c. kr. deželni šolski svet, v kateri dokazuje potrebo, ktera se čedalje bolj kaže v javnem življenju, da se mora število ur, ki so po srednjih šolah podučevanju krščanskega nauka določene, primerno pomnožiti, sicer bode svet kljub vsej svoji zunanji olikanosti v srečo vendar le čedalje bolj divji, kajti današnja olika ni taka, da bi poleg duha tudi srce pobleževala. C. kr. deželni šolski svet je potrebo uvidel in obljubil ulogo na naučno ministerstvo glasečo se priporočiti, da se bode na višjih razredih srednjih šol število ur krščanskemu nauku pomnožilo, toda le pod pogojem, če ministerstvo dovoli, da se bode za to ure pri kakem manj važnem predmetu skržile. To je pa že vsekako sumljivo, kajti kako lahko bi se pač primerilo, da bi kak zagrozen referent v naučnem ministerstvu rekel, da se število ur pri tem ali onem manj potrebnem predmetu ne sme skržiti in pomnožitev ur za krščanski nauk bila bi a priori nemogoča. Pristavek ta je v resnici čuden. Mar li se ne mora vselej umakniti? In, da ne rečemo, da je dandanes marsikaj nepotrebnega, zlasti v srednjih šolah, je li kateri predmet važniši in imenitniši kakor ravno poduk v krščanski veri, ki mora vplivati na naše celo življenje? Da se je do sedaj ta poduk tako odrival, je le nasledek brezverne in liberalne dōbe; ali naj se to vedno nadaljuje? So li vkrepi brezvernega liberalizma tako nedotakljivi? Mislimo, da tega mnjenja ne more biti noben pošten katoličan.

Hrvatski poslanci dobivajo sedaj spominke pridnosti in lepevednosti v *ogerskem državnem zboru* zaradi njih glasovanja o nakladnih kreditih, kajti oni „so tako rekoč rešili ta predlog“. „Hrvatje“ klicali so porogljivo z levičarji v zbornici, ko se je naznanilo glasovanje. V „Pol. Corr.“ piše nekdo iz Budapešte: Hrvatje so spregledali, da ogerska vlada in nje stranka nikakor ne namerava spremeniti kako postav, a nasproti je pripravljena, poslušati vsa ktere pritožbe v posameznih slučajih zaradi uprave; kajti to morajo vendar videti, da kaj drugega ne morejo zahtevati. Regnikolarna deputacija v ti sesiji ne bode prišla dalje, nego da uložijo poročila, debate se bodo začele še le v jeseni.

Po zboljšanju plače tudi madjarska duhovščina že dolgo časa zdihuje. Včeraj so se pričele v *Budapeštu* pod predsedništvom Ogerskega kardinala Simorja škofovske konference, ktere se bodo tudi s kongruo pečale. Da bode se vsaj najnujnejim

potrebnostim za prvo silo na pomoč prišlo, sklenil je knez-primas, osnovati zalogo desetih milijonov goldinarjev, katerih obresti bi se potem med revno-duhovščino leto za leto delile in jim s tem olajševal žalostni položaj. Da bi pa teh deset milijonov skupaj spravil, obrnil se je primas Simor do stolnih kapitelnov po celi ogerski državi s prošnjo, naj mu naznanijo, koliko bi vsak v preblagi namen žrtvovati mislil in mogel, in sicer na h krati, ali pa manjše svote v večkratnih obrokih. V tem oziru pisal je Erlavski kapitelj Granskemu, da sa mu umestneje zdi, in za dosego namena na vsak način ugodneje, če bi se kapiteljni ogerske države sklicali v Budapešt, ali pa na Gran, kjer je sedež primasov, na skupen razgovor o tej pomenljivi zadevi. Reči se mora, da je misel prvega ogerskega nadškofa v resnici vse hvale in posnemanja vredna; kajti nižja duhovščina na Ogerskem je bila do sedaj še v mnogo slabšem položaju, kakor duhovščina takraj Litave. Med duhovščino pod ogersko krono ni bilo drugega, kakor bogatini (pravi kapitalisti), pa reveži brez najpotrebnejšega. Skrajni čas je toraj, da se reč predružači in stanje nižje duhovščine zboljša.

Kakšen bode izid te parlamentarne bitke v *Budapešti*, ki je skoraj dva dni trajala, smo že sicer naprej vedeli, ker drevo ne pade na jeden mahlej, in nam zgodovina pové, da je na Ogerskem odstopilo že več misterstev, dasiravno so imeli še večino za-se. — Z impozantno večino 92, med temi je 28 Hrvatov, je sprejela ogerska zbornica predlog o nakladnih kreditih in odobrila Tiszovo denarstveno gospodarstvo. — Naj jim bode! Zavrgli so nasvet opozicije, naj se odbere odbor v ta namen, da pregleda in preskuša ogersko denarstveno gospodarstvo. Nekaj odličnejih udov zbornice se je odtegnilo glasovanju: Baltazar Horvat, Koloman Szell in France Pulsy. 20. t. m. je bila že nadrobna debata. — Gospodska zbornica je izvršila v podrobni debati predlog o municipijih, ugovor je bil le pri točki „o nadžupanih“. Nekteri so rekli, da dobodo tako oblast po županijah (komitatih) kakor jo imajo turški paše po pašaliki. — No, sprejmejo pa vse, kar jim Tisza predlaga, ker sicer se žuga s propadom madjarske hegemonije, a kedar gre za to, takrat bi spravil Madjare do konca sveta.

Vnanje države.

Iz *Bolgarije* došel nam je nedavno telegram, da so v Filipopolju prišli na sled zaroti proti knezu in prvemu ministru. Pozneje došle novice prvo toliko dopolnjujejo, da so bili zarotniki „Sojedenisti“, ki so sklicali velik ljudski tabor. Ondi se je nekaj zgodilo, česar se niso prav nič nadjali. Mislili so namreč javno obsoditi politiko kneza in njegovega prvega ministra, pa se jim je zgodilo, kakor preroku Bileamu v starem zakonu. Zbran narod je knezevo in ministrovo politiko naravnost odobril in politično rovanje „Sojedenistov“ hudo obsodil. Takoj na to izrekel je ves tabor knezu svoje popolno zupanje, ter se je po mestu podal z narodno zastavo na čelu. Povsod so se čuli kliči: „Živio knez Aleksander, ob tla z Sojedenisti.“ Nekaj poslednjih so tudi prijeli in zaprli.

„Pol. Corr.“ se poroča iz *Sofije*, da je policija v Burgas zasačila več oseb, med njimi inozemce, ki so nameravali napasti kneza in ministerskega predsednika Karavelova. Preiskava se je začela; ljudstvo je knezu udano, a knez je šel iz Slivne v Burgas.

Nekaj dni manj kakor šest mesecev trajala je mučna negotovost, kdo bo *bodoči vladar Španije*. Kralj Alfons XII. umrl je v cvetu svojega življenja 25. novembra 1885 zapustivši prežalostno kraljico Kristino, rojeno avstrijsko nadvojvodinjo in pa dvoje princezinj ali kakor jim na Španjskem pravijo, infantinj. Stareja teh dveh, šestletna infantinja Marija de las Mercedes, bila je v prvem trenutku

utaknil v roko in še nagleje pošepetal nekaj na ušesa.

Pater admonitor je spregovoril na glas: „Gospod Bog je dal, Gospod Bog je vzel; njegovo ime bodi čiščeno! — Čas beži! — Na pot se podajmo takoj. — Vsaj ena duša je obvarovana! — Tega zapeljivca naj privedejo štirji možje na mejo!“

Za trenutek plapolal je visok ogenj nad streho Vetrovevega dvora.

Proti Pragi vozil se je počasi pater admonitor z mladim Harantovem v pokritem vozu, a proti Ouholičkam pomikal se je tudi sprevod, toda obstoječ samo iz štirih dragoncev in zemana Vetrovca s pokojno Jiričko v naročji.

Cel okraj je bil razsvetljen, kakor o poldnevu. Dvor je gorel s celim plamenom.

Nekje so tudi plat zvona bili.

Dragoncem se je nenavadni mož smilil. Nobeden ga ni priganjal z mečem, da naj molči, ali da naj urneje stopa.

In koderkoli so šli po dnevu, povsod so šli za njimi ljudje ter prizora: mrtvo deklico na rokah tugajočega moža s stražo štirih dragoncev, niso v cellem svojem življenju pozabili.

V Zalovu so od strahu koprnili, ne vedoči, kaj vse to pomeni.

In kmet Hrdina je zgubil skoraj pamet.

Oni pa, ki so bili bolj omejenega razuma, prišli so na čudne reči, češ, da so morda hudobni odpeljali Vetrovca zato, ker ni pustil pepela pokojnikov mirno trohneti v zemlji. Da bi se le roka ganila in šla pomagat, to nobenemu ni prišlo na misel. Bali so se celó bližje priti k gorečim razvalinam.

XIII.

Krog desete ure prišel je sem brat Ludovik, kateri je ondan spremljal učenega magistra, hoteč zvest svojemu prvemu sklepu, starega Vetrovca varovati pred možnimi nakanami. Žaloveci so ga spoznali precej. Ali ugledavši ga so se razpršili do zadnjega, kajti od tistega časa, ko je bil prvič v tukajšnjem dvorci magister Moret, se je Vetrovec zmirom spreminjal, od dne do dne, dokler se ni v današnji noči vse spremenilo.

In nikjer ni bilo tukaj žive duše, od ktere bi mogol kaj zvedeti.

Na več vrat je potrkal; toda povsod mu je odgovoril le pes s svojim lajanjem.

Ljudje so se poskrili in na predhišek in v vas

gledali le iz srede sobe, stojé dobrih pet korakov od oken.

Mladi mož je došel prav na pogorišče. Dvorec je zgorel do tal. Na Klecanskih skalah so bile trope ptičev zrečih v razpadajoče poslopje.

Pomudivši se tu nekoliko, napravil se je nevoljen na pot nazaj v Prago.

Kakor je bilo videti, si je mladi mož pojav, ki se je kazal njegovim očem, mogel sam zadosti jasno razložiti.

Ura, ki je na svetovitskem zvoniku odbila ravno enajst, opomnila ga je, da pohiti nekoliko s svojimi koraki. V kolegij je od tukaj še dobre pol ure in ob dvanajstih je skupni obed, pri katerem ne sme manjkati nobenega, dokler se ni primerno opravičil.

Prehitel je toraj v prostrani refektorij popolnoma vroč.

Pater admonitor pak mu je smehljalje prišel nasproti ter rekel:

„Dobro bo, če prideš za nekaj časa na drugi zrak. — Magistru Moretu potovanje v Rim ne bode na škodo. — In za-te bi bilo po mojem mnenju najboljšje gorko podnebje.“

(Dalje prih.)

za bodočo kraljico odbrana; ko se je pa razglasilo, da je kraljica Kristina v blaženem stanju, so takoj napravili pristavek, da infantinja Marija španjsko krono le tedaj obdrži, če bo novorojeno dete sestra njena. Kakor hitro pa bi infantinja Marija de las Mercedes dobila bratca, podedova krono novorojeni princ. Na vsak način pa kraljica - mati (Kristina) ostane dejanska vladarica do polnoletnosti tega ali onega otroka svojega. Predvčeranjji telegraf raznesel je po svetu novico, da je španjska kraljica Kristina sina dobila, da bode dobila v poslednjem času hudo tepena država kralja. Ime mu bo Alfonz XIII. V resnici velika sreča za deželo, da ji je božja previdnost sina poslala, kteremu so takoj vlada, kamori in drugi stanovi, ki imajo v takih zadevah kaj govoriti, zvestobo in udanost prisegli. Z navdušenostjo so obljubili čuvati ga kakor punčico v očesu, dokler ne doraste; kajti prepričani so, da je njegovo rojstvo silno razriti deželi v vsakem oziru na veliko korist. Bog daj, da se jim spolni, kar tako pristrčno želé! Da bi mirú potrebni ne bili, tega vendar ne bo nihče tajil.

Francozje se v najnovejšem času posebno veliko nadjajo sijajnih uspehov od krepke in večinoma nove vojne mornarice, na katero so od leta 1871 jeli ves svoj pozor obračati. Letos se posebno pečajo s torpednimi poskusi in so iz tega namena že na dveh krajih vaje imeli. V Cherburgu so poskušali, kako da bi vplival dobro vržen torpedo na parni stroj, na kotel in na cev. Ob enem so se pa želeli tudi prepričati, ali imajo kaj koristi neke vrste paži, s kterimi mislijo vojne parnike proti torpednim napadom zunanjim obvarovati. Postavili so si v primeru daljavo parnik „Protectrice“ ter so jeli nanj torpede spuščati. Prvi poskus se jim je pokazil, drugi pa že sijajno obnesel. Francozje so se prepričali, da če le 30 kilogramov razstrelne snovi, s kterimi so torpedi napolnjeni, pod parnik spravijo, ali pa v njegovo strojišče, in naj bo taisto še tako trdno, ga jim tistih 30 kilogramov popolno raznese. O uspehih, ki so jih pri velikih pomorskih taktičnih vajah pri Toulonu dosegli, so pa tiho. Se celó tako so oprezni postali, da ptujih častnikov niti blizu niso pustili, le od daleč so jim dovolili opazovati vaje, in še to na tako daljavo, da podrobnosti, kako se je to in ono zgodilo, nihče ni mogel opaziti. Le velike poteze so videli ptuji častniki in pa smodnikov dim, to je bilo vse. Dalje je pomorski vojni minister tudi sklenil, niti črke ne objaviti o poročilih, ki jih je od zapovednikov in višjih častnikov v tem smislu prejel. Tudi to je potrebno, kajti Nemci z Argusovimi očmi na vsak korak pazijo, ki se onstran Rena naredi. Kakor hitro bi pri Francozih kako ugodno novost zapazili, bi si jo takoj prisvojiti skušali. Tajnost je v vojnih zadevah prvi pogoj, če hočemo sploh se nadejati kakega uspeha, in do tega prepričanja so tudi Francozje prišli.

Izvirni dopisi.

Iz Hrenovic, 20. maja. Cerkveno slovesnost, ki se je redko prej kot v petih letih ponavljala v isti fari, obhajali smo pri nas preteklo sredo. Mil. vladika delili so zakrament sv. birme in ob enem imeli tudi kanonično vizitacijo. V torek ob petih popoldne došli so prevzišeni knezo-škof z obilnem spremstvom iz Postojne. V spremstvu so bili med drugimi preč. g. dekan Hofstetter, okrajni glavar pl. Schwarz, okrajni šolski nadzornik Tuma i. dr. Ko se je v cerkvi podelil blagoslov z Najsvetejšem, peljali so se knezo-škof ogledat stari grad Jama (Luegg). Prijazno sta razkazovala vse znamenitosti nadlogar g. Lodes in logar g. Majar.

Drugi dan ob 8. uri pričelo se je cerkveno opravilo. Pri sv. maši pel je domač cerkveni zbor broječ 27 pevcev in pevk prav dobro. Po kratki pridigi, v kateri so premil. vladika kazali prednost naše duše in ob enem priporočali večkratni sprejem sv. zakramentov, delili so 500 birmancem sv. birmo.

Kmalopopoludne zbralo se je 12 duhovnov pri zmernem obedu. Gosp. župnik, dr. Sterbene, zahvaljuje se v napitnici v imenu cele fare mil. knezo-škofu, želeč, da bi birmanci bili zares v veri potrjeni, da bi svoj katoliški značaj v svojem poznejšem življenju vselej očitno kazali. Precej na to odgovorijo prevz. vladika, a za nas ob enem naznanijo tužno vest. „V Hrenovicah se več ne vidi pri enaki slovesnosti, kajti presvitli cesar imenovali so župnika dr. Sterbenca za župnika in ob enem dekana v Leskovcu na Dolenjskem.“

Osem let in pol deloval je gospod doktor pri nas. Vsak mora priznati — z najboljšim uspehom. Kakor mu iz srca privoščimo zasluženovo povišanje, vendar bitko občutimo zgubo, ki je nas zadela. G. župnik ni nam bil samo v duševnem obziru izvrsten vodnik, ampak tudi v pravnih razmerah kot doktor juris spreten svetovalec. V kmetijstvu je bil vsem

posestnikom v najlepši izgled. Neprenehoma je zboljševal njive in travnike; zlasti pa je pospeševal sadjarstvo ter sam zasadil na tisoče sadnih dreves. Blagor fari, ki bo imela tacega pastirja! Popoldne ob 5. uri odpeljali so se mil. vladika v Senožeče.

Iz več krajev beremo, koliko škode je naredila slana na polji, še več pa v vinogradih. Tudi pri nas smo kaj tacega pričakovali, ker v nedeljo so bili bližnji hribi prav nizko pokriti s snežno-belo odejo. Marsikteri je žalostno rekel: Sedaj naj se hitro zjasni in vse sadje in zgodnja setev bo pokončana. Res se je čez noč zjasnilo, pa drugi dan smo z veseljem zapazili, da ni zdatne škode. Ako nas Vsegamogočni še zanaprej obvarje hude ure, pričakujemo, da bo poljedelec obilno poplačan za svoj trud.

S Skalnice. (Kanonično obiskovanje na sv. Gori. — Svetogorsko svetišče.) Tukaj se je vršila kanonična vizitacija najimenitnejšega svetišča vse Slovenije po našem mil. knezo-nadškofu. To mi dá priliko spregovoriti nekatere besede o tem svetišči. Sv. Gora je res najbolj imenitno svetišče vsih slovenskih Marijinih svetišč, ker tukaj se je nebeška Kraljica prikazala dné 6. junija 1539. leta priprosti pastarici Uršuli Ferligojevi ter je posvetila ta kraj z lastnimi stopinjami, ko jej je zapovedala — po obče znanem zgodovinskem činu — na vrhuncu Skalnice sezidati obširno hišo božjo. Ta prikazen se je dogodila ravno ob času, ko je glasoviti, vse sveto preklinjajoči*) Martin Luter s svojimi privrženci svojo pogubno krivovero razširjal tudi že po Goriškem. Ta sveti kraj, kterega si je Mati Božja kot v zakladnico milosti izvolila, je postal v istem času jéz proti krivoverstvu, ki se je kmalo zgubilo iz primorske dežele.

Nezgode časa so skušale zatreti ta svet kraj; ravno letos je namreč sto let, ko je bil na vladno povelje (za vladno cesarja Jožefa II.) zatrt in podrt samostan frančiškanski s svetiščem vred, kar je bila velikanska škoda poleg gmotne tudi duševna ob enem! In ta škoda še zdaj ni prav popravljena, in niti ne bode kedaj popolnoma poravnana. Žalujoče ljudstvo je plakalo na razvalinah svetišča nad 7 let, kakor nekdanj prerok Jeremija na razvalinah Jeruzalemskih, dokler niso prišli boljši časi pod vladno cesarja Franca I. in se je to podrti svetišče s prostovoljnimi darovi zopet sezidalo. Težko nalogo je imel prvi duhovni vodja tega svetišča, pl. Gironcoli (1793—1808). Sam plemenit, je znal Goriške plemenitaše in meščane vnemati za svetišče, da so se omislili potrebni altarji in druga cerkvena oprava. Za njim je prišel ob francoskih prekucijah vojskah vneti mladi duhoven kot vodja, Pavel Celotti iz Glimone (do 1864. l.), ki je tudi veliko storil za svetišče in sezidanje samostana, ki služi zdaj petim duhovnom v stanovanje in mnogim romarjem za prenočišče. Žalibog, da omenjeni vodja ni znal drugega, kakor le laščino, slovenščino je le za veliko silo lomil, nemščino tudi ni bil kós, kar je za mednarodno svetišče, kakor služe sv. Gora, precejšna pomanjkljivost. Sicer je bil pa precej kós svoji nalogi in gospodarstvu, ki je sklenjeno z vodstvom. Umrl je 86 let star in počiva v cerkvi. Za njim je prišel Franc Vizintin (do l. 1871), mnogoletni spovednik v svetišču, ki je storil v podanih okoliščinah, kolikor je bilo mogoče. Ali zaradi pomanjkanja redno nastavljenih duhovnov in drugih nedostatkov, je zamogel komaj potrebam romarjev zadostovati; a svetišče procvitati ni moglo zaradi ravno omenjenih razlogov, akoravno je on sam bil dober in pobožen duhoven in ni bil sam kriv onih nedostatkov.

Prišli so po njegovi smrti (1871) nekoliko boljši časi za svetišče in romarje, ko je postal č. gosp. L. Rutar vodja svetišču. Treba je bilo zanemarjeno cesto — iz Solkana dve uri navzgor — popravljati in širiti leto za letom, in v ta namen je bilo treba strogega gospodarstva, da so se zamogli zmagovati vsakoletni veliki stroški. Tej nalogi je postal sedanji vodja popolnoma kós, o čemur so se prepričali tudi sami mil. knezo-nadškof dné 5. aprila. (Le za stalne spovednike bi bilo še želeli, da bi bilo vsaj v nekem oziru, namreč v oziru pripoznanja njih tukajšnjih službenih let, boljše kot je dosihmal preskrbljeno; sicer se je bati zopet za nekaj let nazadka v tem oziru vsred njegovega sedanjega vsestranskega procvitanja, kar bi bilo jako obžalovati!)

*) Glej „Jansens Geschichte des deutschen Volkes seit dem Ausgange des Mittelalters“, 4 zvezki in 2 snopiča: „An meine Kritiker“, ki bodo s časoma marsikteremu resnico iskajočemu luteranu oči odprli, — kar pospéši Bog! Pis.

Sicer zanašamo se na božjo pomoč in pomoč Device mogočne, da bode tudi zanaprej potrebno oskrbljeno za ta sveti kraj.

Da bi se naš sedanji mil. knezo-nadškof, ki se zelo zanimajo za to božjo pot, tudi sami prepričali o sedanjem položaju svetišča, so prišli 5. aprila v spremstvu msgr. Kafola in svojega kaplana gosp. J. Gerbeca zastran natančnejšega pregleda cerkve, cerkvene oprave, svetih posod in samostanskega poslopja. Več dni se je za ta prihod pripravljalo, snajžilo v cerkvi in zunaj cerkve ter v samostanu. Tudi pot navzgor se je vso zimo popravljala in širila sem ter tje; da, prav po evangelijskih besedah se je vršilo: „Pripravljajte pot Gospodu“ itd.

Za dostojen sprejem ljubljene nad-vladike se je napravil pred vhodom k svetišču pod krčmarjevo hišo I. M. lep slavolok s pomenljivim napisom: „Pia Te Aloysi in propria venientem salutatur Virgo Maria.“ (V Tvojo, o Alojzi, lastnino prišlega pozdravlja Te Devica Marija.) Na velikih vratih cerkve pa: „Coronata triumphat. Intra, o princeps, in gaudium Dominae Tuae.“ (Kronana*) [Mati Božja] obhaja zmagoslavje. Stopi, o knez, v veselje Tvoje [nebeške] Gospé.)

(Konec prih.)

Domače novice.

(Prečastiti gosp. dr. Jurij Sterbene), dosedaj župnik v Hrenovicah, imenovan je za župnika in dekana v Leskovcu na Dolenjsko. Čestitamo!

(Srebrn križec s krono) dobil je od presvitlega cesarja grajski oskrbnik g. I. Hribar na Brdu nad Kranjem za zvesto petdesetletno službovanje pri eni in tisti grajščini.

(Živ studenec.) Na Francovem nabrežji, kjer sedaj delajo novo obzidje ali škarpno — našli so v zemlji živ studenec, kteri se iz Grada v Ljublanico izteka. Voda je prav čista in doteka te dni tako močno, da je z navadno sesalko po dnevi in po noči vlečejo in odvajajo, da morajo zidanju podstave delati. Umestno bi bilo, da to stvar strokovnjak takoj preišče, in če je voda zdrava in dobra, bilo bi jako vstreženo prebivalcem mestnega trga, kteri morajo slabo, z gnojnico zmešano vodo nekemu gospodarju na mesece drago plačevati. Ako bi se ta studenec, kakor že omenjeno, po strokovnjaku preiskal, napravil bi se vodnjak tudi v kakem kotu na mestnem trgu, iz kterega bi voda po dnevi in po noči sama tekla, kakor pod Tivoli ali pa pred mestnem magistratom. Saj dotlej, da se nameravani vodovod v Ljubljano vpelje, vgajal bi omenjeni studenec jako dobro v suhi poleti.

(Delavec), ki je predvčeranjem na Spodnjih Poljanah iz strehe padel, je Valentin Žalostnik iz Bizovika. Kakor čujemo, je šel pijan na streho.

(Šišenska čitalnica) priredi prvo spomladansko popoldansko veselico na korist pevskima zboroma, s sodelovanjem skupne vojaške godbe c. kr. pešpolka barona Kuhn v nedeljo 23. maja na Koslerjevem vrtu. — Spored obsega: burko v 3. prizorih „Pražna obleka“ in komični prizor „Ne vem“; tri mešane in toliko možkih zborov, in vojaška godba svirala bo 14 točk. Podrobnosti spored sledi jutri.

(Oče in sin), po domače „Bovček“, ležita danes na Ježi v Črnuški župniji vstrie na mrtvaškem odru. Oče je umrl v četrk zjutraj ob 1/2 2. uri, sin pa včeraj popoldne ob 1/2 12. uri. Oče je bil star 58, sin pa 23 let. Oče se je prehladil letošnjo spomlad, ko se je po sekanji drv v gozdu počivaje po tleh vlegel. Sin je bil pa, kakor čujemo v žganje „zaljubljen“, kteri mu je v resnici tudi do jetike pripomogel, ktera ga je sedaj v zgornji grob položila.

(Umrla je) v Šmartnem pri Litiji gospa Alojzija Roth, grajščakova vdova v 88. letu svoje starosti dné 20. maja. Pokopali jo bodo v soboto ob 5. uri popoldne.

(Mašniško posvečevanje v Lavantinski škofiji) vršilo se bo letos meseca julija. Dné 12. delil se bode bogoslovcem subdijakonot, dné 14. dijakonat in 16. pa mašništvo. Posvečenci bodo sledeči gg. iz 4. leta: Jernej Frangež iz Frama, Vido Janžekovič iz sv. Marjete pri Ptuj, Franc

*) Cerkev prikazanja Matere Božje je posvečena l. 1543 kronani nebeški Kraljici, ktere praznik prikazanja in kronanja čudodelne podobe „Matere milosti božje“ se obhaja vsako leto 3. binkoštno nedeljo. Pis.

Kocpek iz Šmartna pri Vrberku, Janez Pavlič iz sv. Petra pri Radgoni, Franc Pečnik iz Gornjega Grada, Anton Petek iz sv. Lovrenca v Slov. gor., Jakob Vidovič iz sv. Vida pri Ptuj in Janez Zadravec iz Središča; iz tretjega leta pa: Josip Čížek iz Pilštana, Josip Pečnik iz Koprivnice, Franc Simončič iz sv. Urbana v Slov. gor. in Martin Ulčnik iz sv. Petra pod sv. Gorami.

(Novi okrajni zastop v Mariboru) je volil v odbor dr. J. Smidererja (brata prejšnjega) za načelnika, za namestnika pa J. Bakalarija, v odboru so nadalje David Hartman, R. Pachner, dr. H. Lorber vsi v Mariboru in zdravnik dr. F. Kornfeld iz sv. Marjete pa krčmar J. Wiesenthaler iz Tresterne, zadnja naj zastopata menda zunanje kmete pa Slovence. Prav se jim izgodi — tistim kmetom, ki so volili te gospode, pravi „Slov. Gospodar.“

(Novo pošto) dobili bodo s 1. junijem pri sv. Marjeti na Pesnici (Štajarsko). V zvezi z njo je tudi nabiralnica poštne hranilnice.

(Državlansko pravico) zahteva letos c. kr. namestništvo v Gradci od ondašnjih bogoslovcev, katero mora vsak z domovinskim listom dokazati.

(Polom) imeli so včeraj na Goriškem kolodvoru pri prerivanji voz. Vsled napačno postavljenega zmeta zaletela se je mašina v kopico voz in jih je šest hudo poškodovala. Ljudem se ni nič zgodilo.

(Kdor nemški zna, lahko po svetu kupčuje), misli si je prej ko ne Janez, ki je tam nekje na Štajarskem po Celjski okolici nedavno jajca pobiral in jih v zabojih po železnici v Ljubljano pošiljal. Jajca in steklo v zabojih pošiljati je pa oboje jako tvegano, ako na zaboji ni tako očitno označeno, kaj da je notri, da se mora že od daleč videti, od blizu pa kar z roko prijeti. Čakaj no, misli si Janez, kako le že stoji pisano na takih zabojih s tolikanj kočljivim blagom? Aha, ga že imam! „Niht stircen — jajca!“

Razne reči.

— Zveza Arlske železnice z železnico St. Gothardsko in Simptonsko. — Zvezni svet v Brnu (na Švicarskem) ima pred seboj načrt, ki ga mu je predložil inženir Roman Abt. Ako se ta načrt sprejme, bi bilo to na mnogo korist prometu Avstro-Ogerske z južno Švico in z južno Francosko. Po tem načrtu bi odpadlo grajenje druge železnice preko Simplona in namesto tega bi se izpeljala od Brieg-a ob znožji Simplona železnica ob Rhodanu po dolini Rodanski notri do Airolo, južnem izhodu Šent-Gothardskega prerova, kjer se priklopi progi Šent-Gothardski. Ob enem bi se čez Göschenen, ki je unstran Gotharda, na nemški strani, speljala železnica po Renski dolini in bi se priklopila Arlberški železnici. Šent-Gothard bi bil potem središče za železnice avstrijske, italijanske, francoske in švicarske, in s tem bi se priklopile avstro-ogerske železnice južno-švicarskimi in južno-francoskimi. Gospod Abt hoče kilometer teh železnic dovršiti z 400.000 franki, tako, da bi zveza Simplona s Gothardom veljala 23.000.000 frankov. Kakor se pripoveduje, hoče zvezni svet ta načrt predložiti tudi vladam Avstrije, Italije in Francoske.

— Vojskovodja Tilly je vzel 20. maja 1631 v tridesetletni vojski vtrjeno mesto Magdeburg. — Prvi je naskočil mesto podvodja Poppenheim zjutraj ob 7. uri. Pridero v mesto, iz vseh hiš so streljali na vojake. To jih je še bolj razkačilo, prizanašali niso nikomur, kogar so dosegli. Na zadnje je začelo goreti, zažgali so meščani sami, ker so smodnika natrosili po hišah. V 12 urah je bilo mesto razdejano, ostala je stolnica, nunski samostan in 139 hiš. 19.000 ljudi je bilo mrtvih in rešilo se je le 400 meščanov. Tretji dan so našli še kakih 1000 ljudi, večidel žen in otrok v stolni cerkvi. Tilly jim je ukazal dati jesti in jih obleči. — Tilly ni zapovedal po mestu moriti, niti mesta zažgati, kajti iz vojaških ozirov mu je bilo nad tem ležeče, da si ohrani vtrjen kraj ob srednjem toku reke Labe. Pogin mesta je zakrivil — izveličar (?) nemških protestantov, ki ni hotel na pomoč priti stiskanemu mestu, kar bi bil lahko storil. Obleganje se je začelo 30. marca 1631, in Gustav Adolf je o tem času stal v marki Braniborski, kajti že po zimi je cesarske uradnike izgnal iz dežel ob vzdodnem morji. — Toraj berite zgodovino — in potem sodite. (Po naključju včeraj izostalo. Vred.)

— O groznih viharjih po raznih krajih Evrope: na Španjskem, Nemškem (na Braniborskem) se je te dni mnogo čulo; v Ameriki pa je vrtinec v Kansas in Missouri 11. t. m. napravil veliko škodo in nesreče. V Kansas-City je bilo 24 oseb

usmrtenih. Sila viharja je prekuenila stolp na šolsko poslopje; pod razvalinami so bili pokopani šolski otroci; 15 jih je bilo ubitih, mnogo pa hudo poškodovanih. Tudi sodnijsko poslopje je bilo razdejano, smrt je storil eden sodnikov, drugih ni bil ranjen nikdo. Tudi po drugih krajih jih je bilo več ali manj poškodovanih. — Tudi po zahodnih državah razsajali so vrtinci. Povsod je telegrafna žica raztrgana in s Cincinnati popolnoma pretrgana. Tudi iz Pittsburga, Clevelanda in sosednih krajev se naznanjajo hudi nalivi in viharji.

— Listine na papirji (staro-epitovskem) v El-Fajjumu. Fajjûm, najrodovitnejša dežela starega Egipta, je nekaj dni hoda nad Kairo; obdajajo krog in krog Lybiska puščava in le ozka dolina jo veže z reko, ki vse vplodi; že v tretjem tisočletju pred Kristom je bil tam vodovod, Bahr-Jusuf speljan iz Nila v to deželo. Tam je bilo umetno jezero Phium (pozneje Möris imenovano), ki se je odtekal v zelenico (Oase-Fajjûm.) Glavno mesto te provincije je bilo Krocodilopolis, pozneje imenovano Arsinoe. Še le pred sto leti se je zvedelo, kaj tukaj krijejo tla. Arabski veljaki našli so tam petdeset zavrtkov iz papirja, enega teh je dobil iz tretjega stoletja po Kristusu učen kardinal Stefan Borgia, a druge zavitke so sežgali seljaki, ker jim je bila vseč smolnata vonjava zažganih zavrtkov. A vse to je le malo proti temu, kar so našli v El-Fajjumu v najnovejšem času. Večina tega je prišla na Dunaj in kupil je to nadvojvoda Rainer. Po zadnjem izkazu je bilo najdenih 15.000 grških papirjev, 4000 arabskih, 1000 koptijskih, 300 Pelehvijskih, 50 grško-arabskih, 10 demotiskih, 23 hebrejskih, 6 zavrtkov koptiško-arabskega tajnopisa, 200 tahygrafičnih, 34 latinskih odlomkov, 2 sirska, 5 hieratičnih, 1 hieroglifičnega, 200 meriotiško-etipskih, 162 papirjev iz osmega do desetega stoletja po Kristusu, 61 risarij in slikarij, skupaj toraj 21.000 komadov. Danes je že štetih vsega skupaj nad 40.000 komadov. Brž ko na je v Arsinoe bil javni pismohran za mesto in deželo. Se vé, da to ne v našem smislu, marveč zbirka pod javnim varstvom. Držali so se v starem Egiptu izreka: „Zapisana beseda ostane.“ Lonec za loncem je bil napolnjen s papirnatimi zavitki, kakor jih je donesal rod za rod, varen pred ognjem pod nadzorstvom kacega javnega nadzornika. V desetem stoletju je prišlo to, kakor si že bode, v krilo zemlje, vse je zagrmel pesek in obvaroval, da ni bilo zgubljeno. Še bolje, kakor pepel iz Vesuva, je obvaroval pesek iz puščave najlepše spominke iz starih časov. Egipčanska zgodovina nam ne pové nič o svobodnih kmetih, obrtnikih in trgovcih, ki so se gotovo vdeleževali nekdanje omike, a ravno v tem oziru nam listine iz Fajjûm-a marsikaj pojasnujejo.

Telegrami.

London, 21. maja. Dolenja zbornica sprejela je podaljšanje orožne postave za Irsko v drugem berilu.

Madrid, 21. maja. Jutri bode novorojeni španjski kralj krščen.

Atene, 20. maja. Delyannisova stranka bo sama sebe ujedla, zmagal bo trikupis. Vse želi orožje odložiti, ker se želé blokade znebiti.

Atene, 21. maja. Turki so pri Larisi grške sprednje straže napadli, ktere so Grki takoj na-to pomnožili. Boj je neizogibljiv, ako se Turki ne odmaknejo od grške meje. Načelniki imajo sicer strog ukaz le braniti se; ako bi jih pa kdo s silo napadal, naj mu pa le posvetijo.

Atene, 21. maja. Novi kabinet se je ustanovil. Trikupis prevzame predsedništvo, finance in vojno.

Umrli so:

19. maja. Janez Vidmar, strugarjev sin, 11 dni, Stari trg št. 20, božjast. — Janez Strekel, dimnikar, 32 let, Dunajska cesta št. 28, jetika.

V bolnišnicah:

18. maja. Alojzija Bezljaj, delavka, 39 let, Hydropsia vitium cordis. — Reza Belčjan, delavka, 49 let, vsled katara v črevesu.

19. maja. Matevž Rihar, gostač, 75 let, pljučnica.

Tujci.

18. in 19. maja.

Pri **Matiču**: Leopold Aengstl, z Dunaja. — Kastl, inženir, s soprogo, z Dunaja. — Jožef Kraus, trgovec, z Dunaja. — J. Czehak, trgovec, iz Brna. — pl. Garzaroli, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Baron Ritter, zasebnik, iz Gorice. — Gabriel Jelovšek, trgovec, z Vrhnike.

Pri **Stonu**: Ludvig Traun, c. svetnik, z Dunaja. — Mihael Gasser, tovarnar, z Dunaja. — Ziwny, Kniely in Braun, potovalec, z Dunaja. — E. Schlagenhaufen, uradnik, z Beljaka. — Karl Burghart, trgovec, iz Udine. — Lud. Moreauiti, posestnik, iz Pontabla. — Jožef Lavrenčič, c. k. rezervni poročnik, iz Postojne. — Lukež Brohlich, trgovec, iz Tolmina. — Adalbert Walland, posestnik, iz Gonobica.

Pri **Bavarskem dvoru**: D. Pirnat, zasebnik, iz Kamnika. — Ana Godnare, zasebnica, iz Vač. — H. Koscher, zasebnik, iz Celja. — Friderik Stuhla, zasebnik, iz St. Petra. — Jožef Vatroš, trgovec, iz Rožica. — Janez Kossa, posestnik, iz Schmersdorfa.

Pri **Južnem kolodvoru**: Franc Sonnleithner in Hugo Mayburger, potovalec, z Dunaja. — Franc Klaič, zasebnik, s soprogo, z Dunaja. — Adolf Grum, zasebnik, iz Trsta. — A. Kosina, trgovec, iz Trsta. — Anton Grossi, trgovec, iz Udine. — Alex Menassi, zasebnik, iz Grada. — Karl Fridrich, uradnik, iz Celovca. — Maria Heinrich, uradnikova soproga, iz Koroškega.

Pri **Avstrijskem caru**: Ludovik Seines, potovalec, iz Celja. — Eleonora Puppis, trgovčeva soproga, iz Logatca. — Martin Plevitz, zasebnik, iz Tržiča. — J. Seeder, trgovec, iz Grada. — Janez Irgl, nadučitelj, iz Terbovlj. — Anton Storch, uradnik, iz Notranjskega.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

21. maja			
Papirna renta 5 % po 100 gl. (s 16 % davka)	85 gl.	25 kr	
Sreberna „ 5 % „ 100 „ (s 16 % davka)	85 „	40 „	
4 % avstr. zlata renta, davka prosta	117 „	30 „	
Papirna renta, davka prosta	101 „	85 „	
Akcije avstr.-ogerske banke	880 „	— „	
Kreditne akcije	283 „	80 „	
London	126 „	85 „	
Srebro	— „	— „	
Francoski napoleon	10 „	04 „	
Ces. cekini	5 „	96 „	
Nemške marke	62 „	05 „	

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	741.64	+14.2	sl. svzh.	jasno		
20. 2. u. pop.	739.96	+25.8	sl. vzh.	jasno		
9. u. zveč.	740.14	+18.6	sl. jzp.	jasno		0.00

Stanovitno lepo in gorko vreme. Vročina pribira. Srednja temperatura 19.5° C., za 4.6° C. nad normalom.

Po nižanej ceni!

Einspieler, Krščanski nauk:

- a) Varnj se hudega gl. — 80 kr.
- b) Stori dobro „ 1 60 „
- c) Blagoslovila „ — 50 „

Mraz, Šolske katekeze:

- a) Za pivence gl. — 40 kr.
- b) Za višji razred „ 1 20 „

Vse skupaj gl. 4 50 kr.

„Cerkvene zapovedi“ in „Zakramenti“ so že razprodani.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, stolni trg št. 6. (1)

Izšla je ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(32) **IVAN BELEC,**

župnik.

Knjiga obsega 9 pól v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najmanjsto brezplačno.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjica:

Umetno ribarstvo.

Spisal

Ivan Franke.

3¼ pól v 8° s podobami. Mehko vezana stane 50 kr.

Kračna domovina naša se svojimi potoki, rekami in jezeri je za umno ribarstvo tako ugodno ustvarjena, kakor ne kmalu kaka druga dežela. Sredstva in pota, kako isto pri nas urediti in upravljal, podaje čislani gospod pisatelj na jako uimeven način v gori omenjeni knjici. Le-ta bode vsakemu, ki ima srce in skrb za povzdigo narodnega blagostanja, dobro došlo sredstvo, da se o tem predmetu pouči. Priporočujemo torej knjico osebno velečestiti duhovščini, učiteljem in zemljikim posestnikom, ker sva uverjena, da jo bodo z velikim zanimanjem prebirali ter iz nje črpali gotovo lepo korist.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

